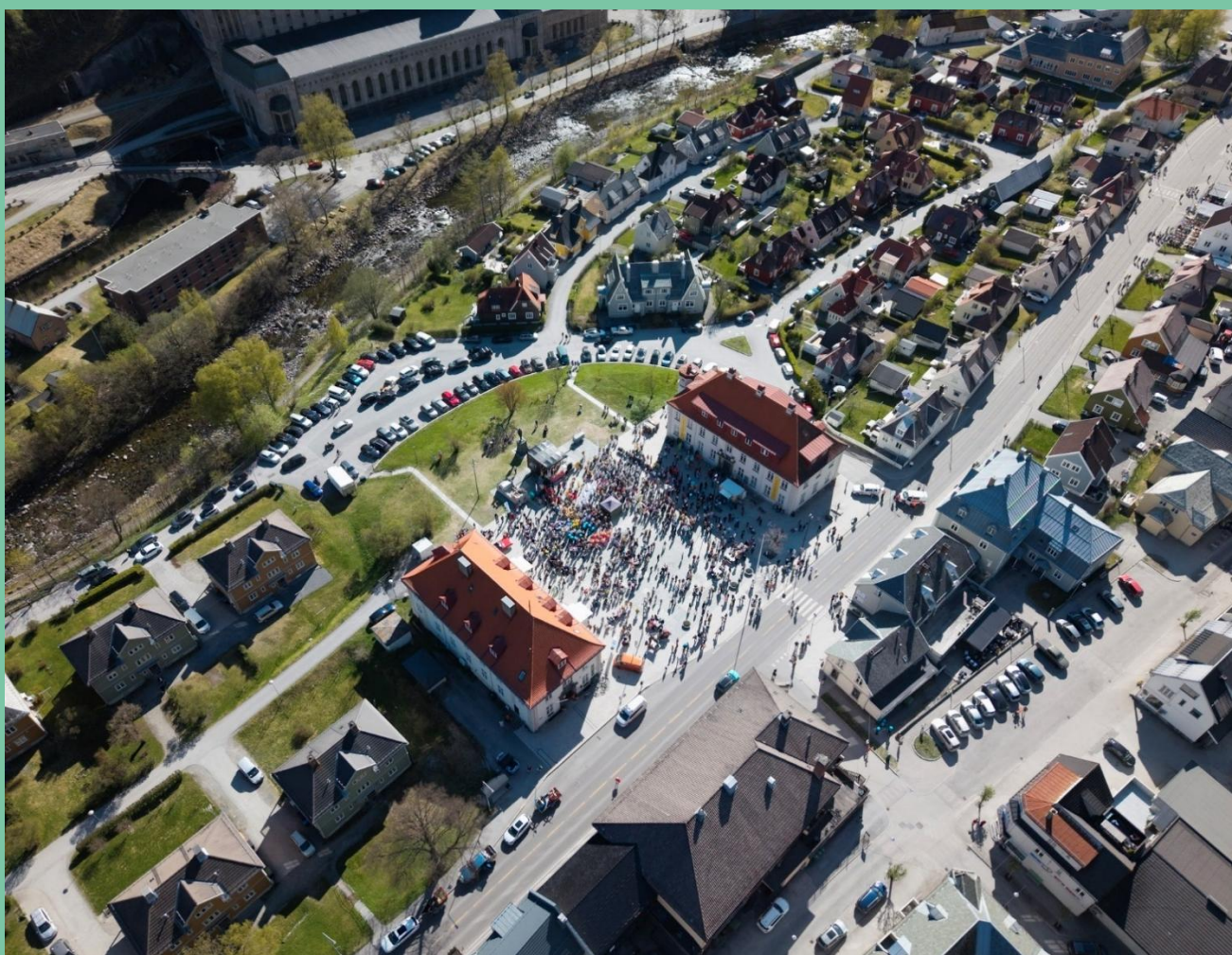

Kommuneplanens samfunnsdel 2025 - 2037

Vedtatt 16.10.2025

Innhold

Ordførerens innledning	2
1. Hva er kommuneplanens samfunnsdel?.....	3
2. Rjukan og Tinn gjør det umulige mulig	4
3. Prioriterte områder i kommunestyreperioden	7
4. Arealstrategier	10
5. Situasjon og utviklingstrekk for Tinn kommune	12

Forsidefoto: Ole-Kristian Samuelsen

Ordførerens innledning

Kjære innbyggere i Tinn,

Kommuneplanens samfunnsdel er vårt viktigste styringsverktøy for å forme framtiden i Tinn. Den gir retning for hvordan vi skal møte utfordringer og gripe muligheter – sammen. Planen bygger på en stolt historie, et sterkt fellesskap og en felles vilje til å utvikle kommunen vår videre.

Visjonen «Rjukan og Tinn gjør det umulige mulig» er ikke bare et slagord. Den er forankret i vår identitet og historie – fra Sam Eyde og industrieventyret på Rjukan, til motstandskampen og verdensarvstatusen vi bærer med stolthet. Denne visjonen forplikter oss til å tenke stort, handle klokt og samarbeide bredt – på tvers av generasjoner, sektorer og geografi.

Vi står i dag overfor store og sammensatte utfordringer: en aldrende befolkning, behov for rekruttering og tjenestefornyning, klimaendringer og økonomisk usikkerhet. Samtidig har vi sterke ressurser: levende lokalsamfunn, engasjerte innbyggere, rik natur og en kulturarv som gir oss særpreg og muligheter. Denne planen viser hvordan vi skal bruke disse ressursene til å skape en bærekraftig og attraktiv kommune for framtiden.

Samfunnsdelen er strukturert rundt tre hovedområder: optimisme og nytenkning, historie og en bærekraftig framtid, og stolthet og samarbeid. Den inneholder både langsiktige mål og konkrete prioriteringer for kommunestyreperioden. Den viser hvordan vi skal utvikle tjenester, næringsliv og lokalsamfunn – og hvordan vi skal være en god arbeidsgiver og samarbeidspartner.

Tinn kommune skal være et godt sted å bo, leve og jobbe – for mennesker i alle aldre og livssituasjoner. Vi skal være en kommune som tar vare på det vi har, og som samtidig tør å tenke nytt. Jeg håper denne planen inspirerer til engasjement, deltakelse og samarbeid – for det er sammen vi gjør det umulige mulig.

Kathrine Haatvedt
Ordfører i Tinn kommune

1. Hva er kommuneplanens samfunnsdel?

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens viktigste overordnede plan.

Samfunnsdelen gir retning for langsiktig utvikling av Tinn og definerer hvilke områder som skal ha særlig prioritet i kommunestyreperioden. Samfunnsdelen skal legges til grunn for annet planarbeid, økonomiplanen og for kommunen som tjenesteyter, forvalter og samfunnsutvikler. Økonomiplanen utgjør handlingsdelen til kommuneplanens samfunnsdel.

Kommunestyret har på bakgrunn av et kunnskapsgrunnlag om situasjon og utviklingstrekk for Tinn og nasjonale og regionale føringer, diskutert visjon, langsiktige mål for utviklingen av Tinn og hva som særlig skal ha prioritet i denne kommunestyreperioden.

Planen følger opp kommunestyrets diskusjoner i tre kapitler:

- Kap. 2: Visjonen – videreført fra forrige samfunnsdel, men utdypet med beskrivelse av hva denne betyr for Tinn gjennom langsiktige mål for utvikling av kommunen
- Kap. 3: Prioriterte områder for denne kommunestyreperioden og strategier for disse områdene i denne perioden
- Kap. 4: Arealstrategier som definerer overordnede prinsipper for arealbruk for Tinn og gir bestilling til videre arealplanlegging.

Avslutningsvis i planen (kap. 5) gis et uttrekk av kunnskapsgrunnlaget om situasjonen og utviklingstrekk for Tinn kommune.

2. Rjukan og Tinn gjør det umulige mulig

Visjonen «Rjukan og Tinn gjør det umulige mulig» springer ut av en historie som er like dramatisk som den er inspirerende. Den forteller om et samfunn som har trosset naturgitte begrensninger og bygget noe stort. Da Sam Eyde og hans visjonære samarbeidspartnere på begynnelsen av 1900-tallet så potensialet i Rjukanfossen og etablerte Norsk Hydro, ble grunnlaget lagt for et industrieventyr som ikke bare forandret Tinn, men også satte spor i Norges og verdens historie.

Denne evnen til å se muligheter der andre ser hindringer – er fortsatt en del av Tinns identitet. Visjonen handler derfor ikke bare om fortiden, men om fremtiden. Den uttrykker en vilje til å møte nye utfordringer med samme mot og skaperevne som tidligere generasjoner. Det handler om å tenke nytt, bygge videre på det vi har, og samarbeide på tvers av sektorer, generasjoner og geografiske grenser.

I dag står Tinn overfor nye og komplekse utfordringer: demografiske endringer, klimaomstilling, behov for tjenestefornyning og økonomisk bærekraft. Men med historien som vår erfaring og fremtiden som drivkraft, skal Tinn fortsette å gjøre det umulige mulig gjennom nytenkning, fellesskap og ansvarlig utvikling.

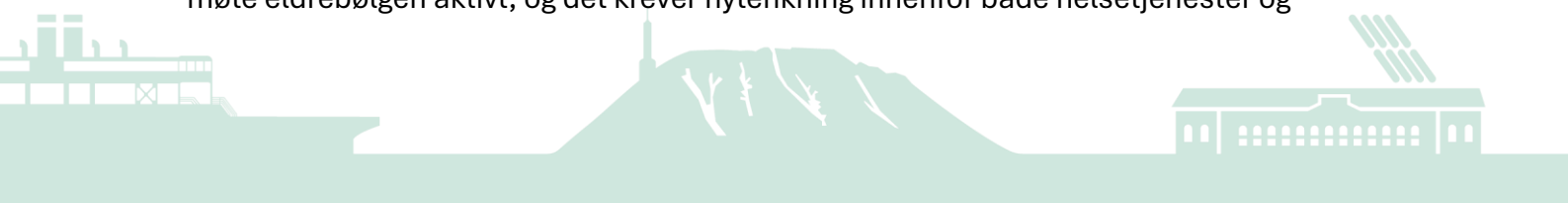
Visjonen er konkretisert i tre hovedområder med utdypende målsettinger:

1. **Optimisme og nytenkning**
2. **Historie og en bærekraftig framtid**
3. **Stolthet og samarbeid**

Optimisme og nytenkning

Tinn kommune er på vei inn i en spennende framtid. Vi har tro på at det er mulig å snu trender og bygge et bærekraftig samfunn som møter både dagens og framtidens utfordringer.

Tinn kommune skal legge til rette for nye arbeidsplasser og virksomheter, videreutvikle det lokale næringslivet og tiltrekke oss nye innbyggere og fagfolk. Demografiske endringer, økte forventninger til kommunale tjenester, kommuneøkonomi og kampen om arbeidskraft gjør at vi må tenke nytt om tjenestetilbudet for å sikre kvalitet. Vi skal møte eldrebølgen aktivt, og det krever nytenkning innenfor både helsetjenester og

infrastruktur. Tinn skal være et sted hvor folk ser muligheter framfor begrensninger, tør å tenke stort og har tro på framtiden – enten det handler om jobb, entreprenørskap, eller et godt liv med naturen tett på.

Dette innebærer at:

1. Tinn skal være en attraktiv kommune for bosetting, arbeid og livskvalitet
2. Tinn kommune skal tilby bærekraftige og fremtidsrettede kommunale tjenester som er tilpasset endringer i befolkningssammensetning, behov og krav.
3. Tinn kommune skal ha en bærekraftig økonomi og være en drivkraft for lokal verdiskapning og innovasjon.

Historie og en bærekraftig framtid

Tinn har en rik historie med tradisjonsrike grender, naturressurser, industrieventyr og motstandskamp. Historien har gitt oss verdensarvstatus og har vært avgjørende for utviklingen av både Norge og verden.

I videre utvikling av Tinn, skal vi lene oss på de verdiene og prinsippene som har formet Tinnsamfunnet fram til i dag. Vår historie og våre ressurser skal være drivkrefter for nyskapning og vekst. Rjukan skal videreutvikles som en attraktiv småby med et levende sentrum og et variert næringsliv. Med verdensarvstatusen som konkurransefortrinn og ansvarsområde, skal vi forvalte og utvikle naturen, kulturen og samfunnet på en måte som ivaretar det vi har – og samtidig skaper nye muligheter for kommende generasjoner. Vi skal bruke verdensarvstatusen til å styrke reiselivet og legge til rette for et levedyktig landbruk. Kommunens virksomhet, beredskap og arealplanlegging skal tilpasses klimaendringene, behovet for å kutte klimagassutslipp og ivareta samfunnssikkerhet.

Dette innebærer at:

1. Tinn skal bruke sin historie og verdensarvstatus som drivkraft for nyskapning, reiseliv og stedsutvikling i hele kommunen.
2. Tinn skal sikre en bærekraftig forvaltning av natur, kultur og arealer i balanse mellom vern og utvikling.
3. Tinn skal ta aktivt klimaansvar ved å innlemme klimatilpasning og utslippsreduksjon i all planlegging, drift og utvikling.

Stolthet og samarbeid

Det som setter Tinnsamfunnet i stand til å realisere våre ambisjoner, er det sterke fellesskapet og stoltheten som preger kommunen. Samarbeid på tvers av generasjoner og mellom byen og bygdene er avgjørende for samfunnsbyggingen vi har foran oss. Aktive lokalsamfunn er en forutsetning for god folkehelse og samfunnsdeltakelse. Kommunen skal legge til rette for ønsket samfunnsutvikling, men er avhengig av samarbeid med næringsliv, frivillighet, andre kommuner og myndigheter for å nå ambisjonene våre.

Alle, unge som gamle, skal føle tilhørighet til Tinnsamfunnet. Dette handler om å videreføre tradisjonen for en aktiv frivillighet og et rikt kulturliv, skape trygghet i alle livsfaser og legge til rette for gode oppvekstvilkår. Gjennom en aktiv boligpolitikk skal Tinn kommune sikre et variert og inkluderende boligtilbud slik at både vanskeligstilte og andre grupper boligsøkende får tilgang til egnet bolig. Vi skal bygge aktive lokalsamfunn som fremmer folkehelse og samfunnsdeltakelse. Gjennom samarbeid skal vi møte våre folkehelseutfordringer og prioritere de tiltak som er mest effektive.

Vår kultur for samarbeid og fellesskap, uansett bakgrunn og hvor vi kommer fra, gjør det umulige mulig.

Dette innebærer at:

1. Tinn skal være et inkluderende og trygt samfunn med gode tjenester, boligtilbud og møteplasser som fremmer tilhørighet og livskvalitet i alle livsfaser.
2. Tinn skal fremme samarbeid og medvirkning med innbyggere, frivillighet og næringsliv for å sikre levende lokalsamfunn og utvikling i både sentrum og bygder.
3. Tinn skal arbeide for gode oppvekstvilkår og redusere sosiale og økonomiske forskjeller med vekt på tiltak innen utdanning, helse og bolig.

3. Prioriterte områder i kommunestyreperioden

De prioriterte områdene viser hva kommunestyret ønsker at skal ha særlig prioritet i denne kommunestyreperioden. Ved vedtak av planen vil det være to år som gjenstår av kommunestyreperioden, og det er to områder som har blitt prioritert for resten av perioden:

- Omstilling og rekruttering innenfor helse og oppvekst
- Tilflytting og stedsutvikling

De prioriterte områdene erstatter ikke det brede og løpende arbeidet kommunen gjør innenfor ulike sektorer, men viser hva som skal ha særlig prioritet. På bakgrunn av situasjon og utviklingstrekk for Tinn kommune, har kommunestyret valgt to områder som skal ha særlig prioritet i denne perioden. Hvordan disse områdene skal følges opp, avklares gjennom prioriteringer og tiltak i økonomiplanen, andre planer og gjennom kommunens løpende tjenesteyting og samarbeid med næringsliv, organisasjoner og myndigheter.

Omstilling og rekruttering innenfor helse og oppvekst

Innbyggertallet i Tinn har blitt betydelig redusert siden 2000, men har stabilisert seg de siste par årene. Fødselsunderskudd og tap av innbyggere i aldersgruppen 20-30 gjør at andelen eldre i Tinn vil øke betydelig. Dette vil få merkbare konsekvenser for helse- og oppvekstsektoren allerede i løpet av de neste årene. For å sikre et godt tjenestetilbud til innbyggerne i årene framover, er det avgjørende at kommunen omstiller de to store sektorene helse og oppvekst for framtidens demografi, krav til kvalitet og kompetanse i tjenestene og økonomiske rammebetingelser. Det er stor konkurranse om arbeidskraft, og kommunen må tilpasse både rekrutteringsstrategier og organisasjon til denne situasjonen.

Prioritering av dette området innebærer at Tinn kommune skal:

- Drive systematisk kompetanseutvikling for ansatte
- Utvikle nye, framtidige arbeidstidsløsninger og lokal lønnspolitikk for helse og omsorg
- Omrokere og tilpasse ressurser til behov og økonomiske rammer
- Tilpasse tjenestetilbudet til den demografiske utviklingen
- Etablere nytt helse- og omsorgsbygg med samlokaliserte tjenester

Prioritering av dette området følger opp følgende bærekraftsmål:

Tilflytting og stedsutvikling

Tinn kommune ønsker å tiltrekke seg nye innbyggere. De siste årene er det etablert nye næringer og nye arbeidsplasser. Tilrettelegging for økt bostedsattraktivitet vil være avgjørende for å sikre rekruttering både til nye arbeidsplasser i næringslivet og i offentlige tjenester. I tillegg til arbeidsplasser, har både tilgang på handel og service, kulturliv, idrett, møteplasser og et variert boligtilbud betydning for hvor attraktivt det er å bo i kommunen. Det har blitt bygget lite nye boliger de siste årene, og det er behov for at kommunen tar en aktiv tilretteleggerrolle for å få et variert boligtilbud med attraktive boliger for tilflyttere, men også for dagens unge og eldre innbyggere. Verdensarven omfatter kvaliteter som er unike for Tinn. I arbeidet med å tiltrekke seg nye innbyggere, er dette kvaliteter å bygge videre på både i form av næringsutvikling knyttet til verdensarven og identitet og stolthet i stedsutviklingen.

Prioritering av dette området innebærer at Tinn kommune skal:

- Gjennom boligplan undersøke boligbehov, organisere boligarbeidet og avklare hvordan kommunen skal være pådriver for variert boligbygging
- Videreføre stedsutviklingsprosjektet Rjukan 5.0 for å revitalisere Rjukan by og knytte brukerne av tilbudet på Gausta tettere på byen
- Samarbeide med fylkeskommunen om å utvikle et målretta kollektivtilbud for å knytte bygdene, Rjukan og Gausta bedre sammen
- Tilrettelegge for nye og eksisterende mindre, lokale bedrifter gjennom næringsapparatet
- Videreutvikle reiselivet knyttet til verdensarv og landbruk
- Søke samarbeid om finansiering av vedlikehold av verdiene i verdensarven
- Tilrettelegge for samarbeid med frivilligheten i tråd med ny strategi for frivillighet

Prioritering av dette området følger opp følgende bærekraftsmål:

4. Arealstrategier

Arealstrategiene synliggjør hvordan mål og prioriteringer i samfunnsdelen skal følges opp i arealplanlegging. Endelig avklaring av arealbruk skjer i juridisk bindende arealplaner.

Arealstrategiene viser både prinsipper for overordna arealbruk og bestillinger til hva som skal avklares videre i kommuneplanens arealdel og andre arealplaner

Overordnede prinsipper for arealbruk

Boliger

- Det skal legges til rette for bosetting i tilknytning til eksisterende infrastruktur i hele kommunen og en mer variert boligstruktur
- Større konsentrasjoner av boliger skal legges til kommunesenteret Rjukan eller lokalsentra Atrå og Tinn Austbygd
- Det skal være mulig å bosette seg i alle deler av kommunen.
- Legge til rette for boligtilbud tilpasset demografien med mindre boliger med nærhet til tjenestetilbudet
- Det skal legges til rette for transformasjon og fortetting av boliger i sentrum av Rjukan og lokalsentra
- Topografien i kommunen gjør det krevende å finne tilstrekkelig areal til å dekke framtidens boligbehov. Dyrka og dyrkbar mark kan likevel bare omdisponeres dersom boligbehovet ikke kan dekkes uten omdisponering.

Næring

- Det skal legges til rette for næringsutvikling i hele kommunen
- Det skal sikres tilgjengelig næringsareal for små og store aktører
- Topografien i kommunen gjør det krevende å finne tilstrekkelig areal til å dekke behovet for næringsarealer. Dyrka og dyrkbar mark kan likevel bare omdisponeres dersom behovet for næringsareal ikke kan dekkes uten omdisponering.

Fritidsboliger

- Satsingsområder for fremtidig utbygging av fritidsboliger er primært Gausta og Skirvedalen
- Framtidige områder for fritidsboliger skal være knytta til felles vann og avløpsnett
- Lokalisering av ny fritidsbebyggelse skal ikke legges over tregrensa, i villreinens leveområder, på myr, dyrka eller dyrkbar mark.

Bestilling til videre arealplanlegging

- Sette av nødvendig boligareal for å sikre framtidig boligbehov
- Vurdere behov for areal til sentrumsutvikling i lokalsentra
- Sette av nødvendig næringsareal for å sikre framtidig næringsutvikling for små og store aktører
- Avklare føringer for å omdisponere fritidsboliger til boliger
- Fastsette langsiktige utbyggingsgrense mot fjellet/utmarka for satsingsområdene for hytter
- Tidligere vedtatt arealbruk skal revurderes på bakgrunn av dagens behov, ny kunnskap og nye nasjonale og regionale føringer.
- Ved vurdering av nye byggeområder og ikke realiserte byggeområder i gjeldende planer, skal hensyn til natur, kulturmiljø, verdensarv og landbruk vektlegges
- Planer skal legge til rette for klimatilpasning og ivareta samfunnssikkerhet
- I planprosessene tydeliggjøre hvilke arealinnspill kommunen har behov for og hvilke som ikke vil vurderes
- Planer skal bidra til å møte kommunens folkehelseutfordringer gjennom å legge til rette for blant annet helse, trivsel og sosial utjevning. Kommunens folkehelsekompetanse skal involveres i relevante plansaker.

Arealstrategiene følger opp følgende bærekraftsmål:

5. Situasjon og utviklingstrekk for Tinn kommune

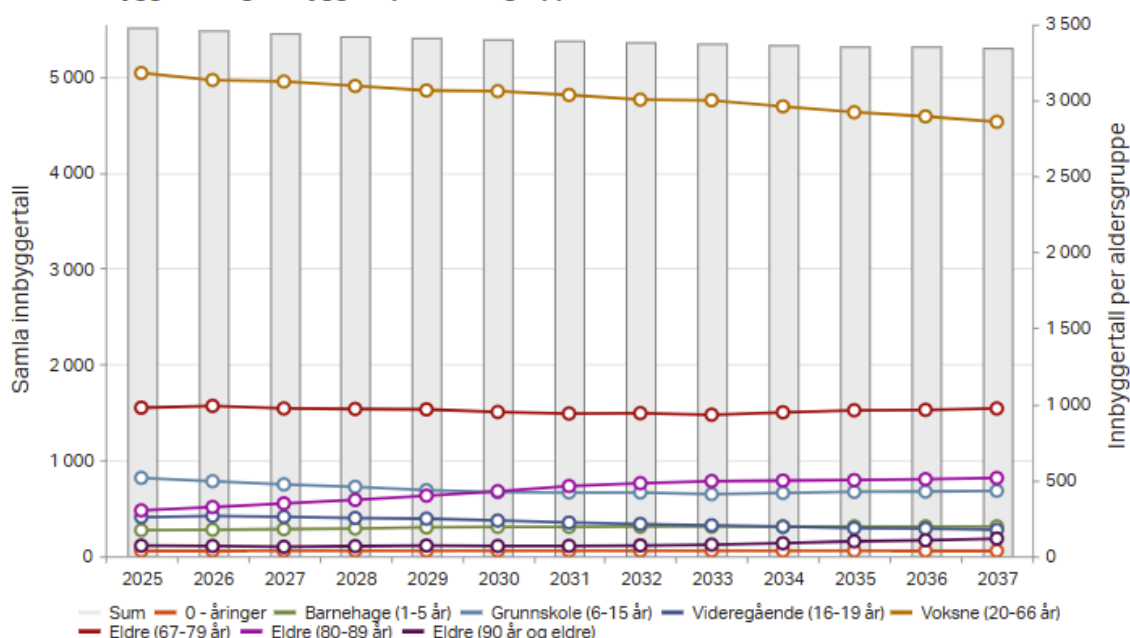
Kunnskap om situasjon og utviklingstrekk for Tinn kommune har vært grunnlag for kommunestyrets valg og prioriteringer i planforslaget. Nedenfor gis en sammenstilling av kunnskapsgrunnlaget. Mer utfyllende informasjon er å finne på [kommunens hjemmeside](#).

Befolkningsutvikling

Tinnsamfunnet har stått overfor demografiske utfordringer de siste 20 årene, med negativ befolkningsutvikling, høy andel eldre og få i alderen 20–40 år. Kommunen har hatt fødselsunderskudd og negativ nettoutflytting det siste tiåret, men de siste fem årene har nettoutflyttingen vært positiv, mens fødselsunderskuddet har vedvart.

Framskrivninger peker på videre nedgang i folketallet, flere eldre og færre i yrkesaktiv alder. Det forventes også endringer i alderssammensetningen blant barn og unge, med perioder med både vekst og nedgang. Nasjonale framskrivninger tilsier at fruktbarheten vil forbli under nivået som trengs for å opprettholde befolkningstallet på lang sikt.

Samla innbyggertall og innbyggere per aldersgruppe 2025-2037

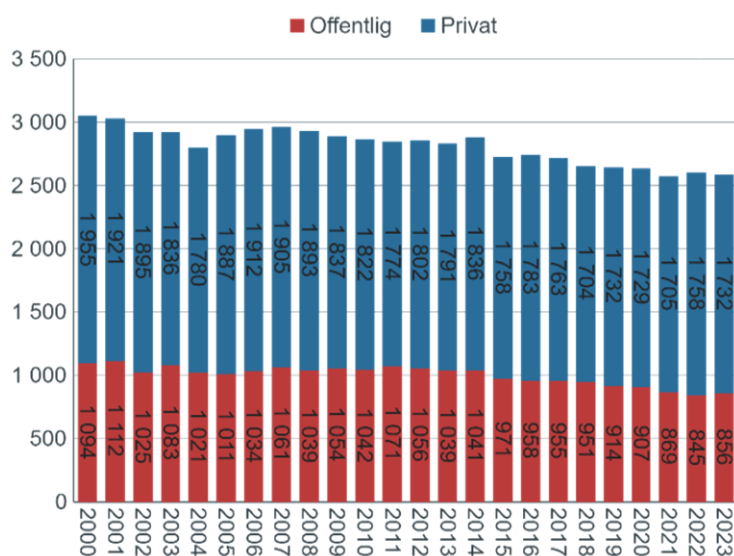

Befolkningsframskrivningen er hentet fra Framsikt.no (2024) og baserer seg på SSBs hovedalternativ.

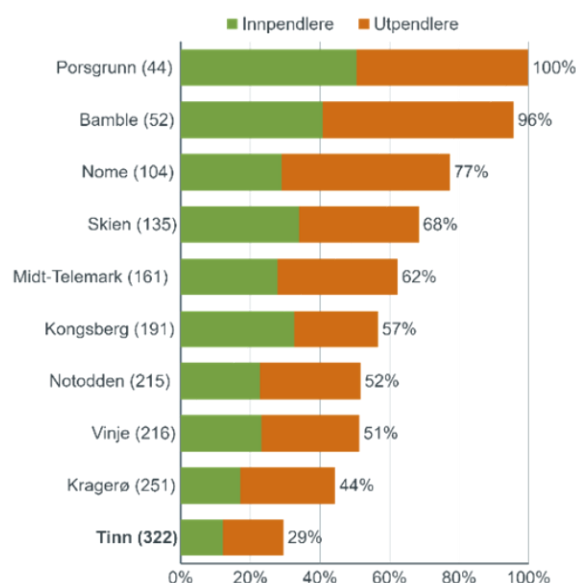

Næringsliv

Telemarksforskning har publisert en oversikt over arbeidsplasser i Tinn, her har antallet arbeidsplasser sunket over en 20 års periode, både i privat næringsliv og offentlig sektor. Når det gjelder antall ansatte, har Tinn hatt en nedgang de siste ti årene. For de siste fem årene har det derimot vært en oppgang i antall ansatte. I 2024 var det også en oppgang i antall ansatte. Gjennomgående for disse periodene er at antallet ansatte i offentlig sektor sunket. Veksten de i 2024 og de siste fem årene er drevet av privat sektor. Tinn har også lav arbeidsmarkedsintegrasjon, som er summen av inn- og utpendlere i kommunen. En lav arbeidsmarkedsintegrasjon viser til at det er dårligere muligheter for befolkningen å finne arbeid utenfor kommunegrensen, samtidig som at det er vanskeligere for næringslivet å rekruttere arbeidskraft. Fra perspektivmeldingen 2024 blir det en kamp om arbeidskraften de neste tiårene. Det vil bli færre sysselsatte om det ikke settes inn tiltak for å øke yrkesandelen i befolkningen.

Arbeidsplasser i Tinn. Kilde: [Telemarksforskning \(2024\)](#).

Arbeidsmarkedsintegrasjon i Tinn. Kilde: [Telemarksforskning \(2024\)](#)

Bolig

Den klart største delen av boligene i kommunen er eneboliger, etterfulgt av boligblokker, rekkehus og tomannsboliger. Totalt er det 3754 boliger i kommunen, og SSB rapporterer at det ikke er noen nye boliger i 2023. På generelt grunnlag er det manglende kunnskap om boligbehov i kommunen. Sett opp mot demografi kan det likevel virke som at det er

et forholdsvis stort antall eneboliger kontra eksempelvis blokkbebyggelse. Tinn har også et boligmarked som er preget av dårlig balanse mellom tilbud og etterspørsel, som blant annet resulterer i at prisnivået i kommunen ligger en god del under det man finner i mer sentrale områder. Utleiemarkedet i Tinn består hovedsakelig av enkeltstående boliger i privat eie og også her er prisnivået under det man finner i mer sentrale områder. Kommunen har behov for et bedre kunnskapsgrunnlag om boligbehov, både for det boligsosiale og det ordinære boligmarkedet. Dette blir en viktig del av arbeid med ny boligplan. Oppstart med arbeid av ny boligplan er planlagt til sommeren 2025.

Folkehelse

Den kommunale planstrategien påpeker at sosiale helseforskjeller, psykisk helse og hjerte- og karsykdommer er de største utfordringene for folkehelsen i Tinn.

Klimaendringer påvirker også helse og helsesystemer direkte og indirekte.

Folkehelseoversikten for Tinn peker på noen tydelige utfordringer knyttet til sosiale helseforskjeller, der faktorer som inntekt, utdanning og økonomi ser ut til å ha betydning for befolkningens helse. Kommunen har en lavere andel med høyere utdanning og flere lavinntektsfamilier enn både fylket og landet ellers, og andelen barn som vokser opp i vedvarende lavinntekt er høyere enn gjennomsnittet. Det er også en relativt stor andel uføretrygdte, særlig blant unge. Når det gjelder psykisk helse, rapporterer færre ungdomsskoleelever psykiske plager enn landsgjennomsnittet, men mobbing er mer utbredt, og mange unge oppgir å føle seg ensomme. I tillegg er forekomsten og dødeligheten av hjerte- og karsykdommer høyere i Tinn enn på landsbasis, noe som kan ha sammenheng med livsstilsfaktorer og peker på et behov for forebyggende tiltak. [Folkehelseoversikten](#) gir grunnlag for å identifisere og adressere folkehelseutfordringer som kommunen står overfor.

Verdensarv

Verdensarvstatusen antas å ha betydning for markedsføring, interesse og besøkstall for Rjukan. Det foreligger ikke kartlegginger for hvordan statusen innvirker på besøkstallene, men en nyere kartlegging i regi av Norges Verdensarv viser at bare 5% av de spurte kjenner til at Rjukan har verdensarvstatus. Det arbeides med å innarbeide verdensarvstatusen i kommunens reiselivsplaner.

Det ligger muligheter for ny bruk av eksisterende boligmasse innenfor verdensarvområdet på Rjukan. Her ligger det blant annet et potensial for ombygging og sammenslåing av boligheter som kan bidra til standardheving og modernisering av den verneverdige bebyggelsen, men forutsetter bevaring av bygningens fasadeuttrykk og kulturhistoriske verdier.

Det er etterslep på vedlikehold innenfor verdensarvområdet. Det er anslagsvis 600 bygninger innenfor verdensarvområdet, talt etter husnummer. Fra søknadene til post 79, Verdensarv, i statsbudsjettet er det snakk om et etterslep på flere hundre millioner. Kostnader knyttet til Krossobanen er estimert til 150 millioner. M/F Storegut og D/F Ammonia alene har et kostnadsestimat på drøy 100 millioner.

Arealbruk og natur

I kommunen er det lite tilgjengelige reserver på næringsareal, små reserver for bolig og sentrumsformål og store reserver for fritidsboliger. Kommunens topografi er også unik, og vanskeliggjør tilgang på utbyggingsarealer.

Tinn har også store arealer som er vernet, både nasjonalpark, naturreservater, landskapsvernområder og verna vassdrag. Deler av Hardangervidda villreinområde ligger i Tinn, og villreinområdet er klassifisert til rødt (dårlig kvalitet) etter kvalitetsnormen for villrein. Tinn har også store skogsarealer, myrarealer og annen utmark.

Klima

[Klimaprofilen](#) for Telemark viser at det fram mot 2100 er forventet at årstemperaturen øker betraktelig. Årsnedbøren og intensitet og hyppighet av kraftig nedbør er også forventet å øke vesentlig, noe som stiller krav til overvannshåndtering. Det er også forhøyet risiko for flomhendelser, steinsprang og steinskred. Det er grunn til økt aktsomhet mot jord, flom og sørpeskred da disse skredtypene kan bli vanligere og mer skadelige. Sørpeskred med høyt vanninnhold kan utgjøre en risiko også utenfor aktsomhetsområder. Den unike topografien i kommunen gjør at store arealer er omfattet av aktsomhetsområder.

De største direkte utslippskildene for klimagasser i Tinn i 2023 var husdyras fordøyelsesprosesser, personbiltrafikk og utslipp fra annen mobil forbrenning. Sistnevnte omfatter blant annet bruk av avgiftsfri diesel og bensin i maskiner og kjøretøy knyttet til jordbruk, skogbruk, og bygg- og anleggsvirksomhet. Tinns spredte bosetting, lange avstander og begrensede kollektivtilbud gjør personbil til en nødvendig transportform for mange.

Samfunnssikkerhet

Hensikten med samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i kommunen er todelt: den ene er å redusere risikoen for at en uønsket hendelse skal inntreffe og den andre, om den likevel oppstår, at vi kan håndtere den på best mulig måte. Forebygging er vår viktigste oppgave når det gjelder hendelser som truer tjenesteyting, samfunnsinstitusjoner og den enkeltes trygghetsfølelse. Oppstår det en krise eller uønsket hendelse i kommunen, skal den håndteres i tråd med likhetsprinsippet, definert på fire nivåer ut ifra alvorlighetsgrad. For å være forberedt på eventuelle hendelser, er det utarbeidet planer, rutiner og prosesser som tar utgangspunkt i tenkte eller erfarte hendelser, på alle nivå. Tinn har overordnede beredskapsplaner som gjelder for alle virksomheter og tjenester i kommuneorganisasjonen. Virksomhetsområder har utarbeidet risiko- og sårbarhetsplaner for sine områder, og avdelinger har planer for hvordan hendelser skal håndteres på avdelingsnivå. Kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse er fra 2019, og ikke utformet etter DSBs nye veileder. Revisjon av helhetlig ROS er planlagt i løpet av 2025. Metode for ROS kan bli endret dersom Tinn kommune skal fungere som pilot for ny metodikk.

Det har skjedd vesentlige endringer i det totale risikobilde både nasjonalt og internasjonalt. Det vil særlig være behov for å gjennomføre en ny vurdering av risikoen for hendelser knyttet til kraftforsyning, vannforsyning, kritisk infrastruktur, informasjonssikkerhet, atomulykker, helse og pandemi. Sentrale utfordringer vil være å kartlegge hvilke ressurser kommunen har til rådighet, prioritere ved knapphet og forberede kommunens innbyggere mentalt på å skulle klare seg selv i en lengre tid.

Særlige utfordringer kan også være knyttet til kommunens geografi. Rik på kraft vil også si store damanlegg, med krav til varslings- og evakueringsplaner ved dambrudd. Høye fjellsider vil også si fare for ras- og steinsprang. Fem dalfører vil også si at noen steder

bor folk spredt, og er avhengig av god framkommelighet og god dekning av mobil og datanett.

Kommunen som organisasjon

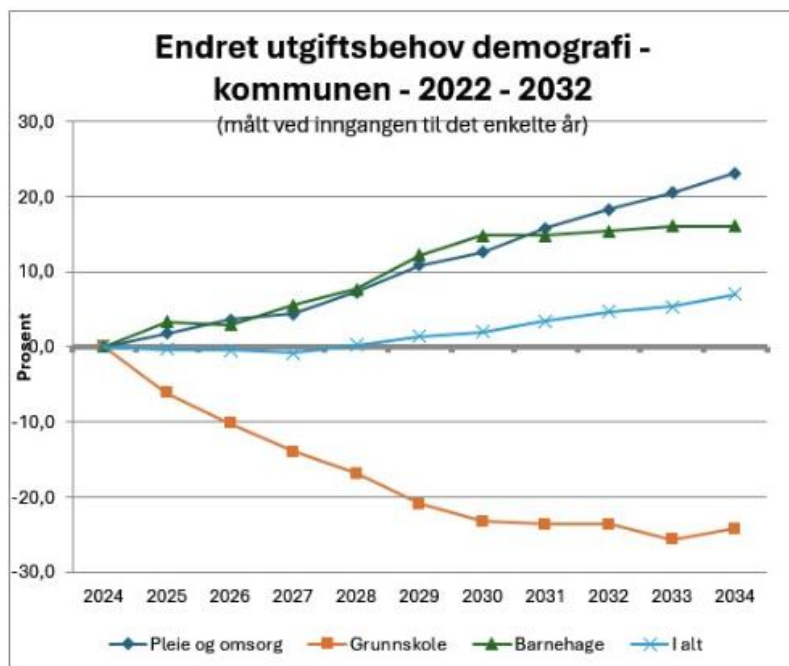
Kommunene er bærebjelken i lokalsamfunnet og representerer en infrastruktur som både innbyggere og næringsliv er helt avhengige av. I kommunen er det medarbeiderne som skaper resultater for innbyggere og brukere. Tinn kommune står overfor utfordringer i fremtiden som handler om å møte den demografiske utviklingen og innbyggernes behov for velferdstjenester. En framtidsrettet kommune stiller store krav til både politisk og administrativ ledelse. Tinn kommune må rekruttere og beholde relevant og kompetent arbeidskraft og parallelt fornye tjenester og arbeidsformer.

Tinn støter også på utfordringer ved rekruttering av sykepleiere, pedagoger, leger og vernepleiere. Det er også en nedgang i offentlig ansatte. Dette kan ha sammenheng med flere ulike faktorer, som fokus på heltidskultur, færre innbyggere og barn som resulterer i et mindre behov for ansatte, gevinstrealisering av digitalisering og vertskapssamarbeid.

Helse og velferd

De demografiske endringene og konsekvensene av denne er en hovedutfordring for helse og velferd. Denne problemstillingen er ikke Tinn alene om, da hele samfunnet står ovenfor en dramatisk demografiendring, og dette krever stor innsats. Tinn er blant kommunene som får en høyere andel eldre over 80 år enn mange andre kommuner, så utfordringene lokalt blir ekstra store. For levekår betyr endringene at en utfordrende situasjon blir enda mer utfordrende og dette knyttes i hovedsak til å ha nok tilgjengelig arbeidskraft og kompetanse til å yte forsvarlige tjenester til en økning i antall tjenestemottakere. Utgiftene til pleie og omsorg som følge av befolkningsendringer anslås å øke kraftig i årene framover.

Modell for anslag demografikostnader er utviklet av KS. Basismodell basert på SSB MMMM (kildetabell 03376),

Oppvekst og utdanning

Innenfor oppvekst og utdanning vil demografiske endringer også få konsekvenser.

Allerede fra 2025 vil et synkende antall barn i skolealder merkes i kommunen. SSB sine framskrivninger viser en tydelig nedgang i barnetallene i perioden 2024-2035, som vil påvirke behov for kapasitet i kommunens barne- og ungdomsskoler. Med et synkende barnetall vil kommunen måtte ta stilling til hvordan dagens skole- og barnehagestruktur skal organiseres og lokaliseres. Dersom dagens modell opprettholdes uten tilpasninger, må kommunen øke egenfinansieringen ytterligere utover dagens nivå og det som gis over det kommunale inntektssystemet.

Antall barnehagebarn har hatt en annen utvikling enn det SSBs tall og prognoser tilsier. Det var mot slutten av 2024 en økning i antall barnehagebarn, som har medført at barnehagene er fulle ved årsskiftet. Denne situasjonen har endret seg på få måneder. Det har vært tilflytting til kommunen og bosetting av flyktninger som har medført denne økningen. Kommunen har også store utfordringer knyttet til rekruttering av pedagogisk personale i barnehage. Pedagogiske stillinger lyses ut, og ingen med pedagogisk kompetanse søker på disse stillingene. Det finnes innbyggere med denne kompetansen i Tinn, men de har valgt andre stillinger utenfor barnehagefeltet. Med bakgrunn av

situasjonsbeskrivelsen har kommunedirektør bestilt en plan for skole- og barnehagestruktur.

	2024	2025	2027	2030	2035	Endring 2024-2035 %
0 år	32	37	37	37	37	16 %
1-5 år	169	172	179	194	197	17 %
6-12 år	347	328	295	270	292	-16 %
13-15 år	203	188	178	152	132	-35 %
Samlet	751	725	689	653	658	-12 %

Framskrevne barnetall i Tinn. Kilde: SSB kildetabell 14288 (2024).

Kultur, idrett og friluftsliv

Kultur og fritid har stor betydning for livskvalitet og livsutfoldelse gjennom hele livet, og en viktig forutsetning for bruk av kultur- og fritidstilbud er tilgjengelighet. Ifølge Norsk kulturindeks ligger Tinn i det øverste sjiktet for kulturtilbud, men det er allikevel stor variasjon mellom ulike kategorier og et potensial til både bevaring og forbedring. Det er et stort omfang av kultur- og idrettsarrangementer gjennom året, hvor mange er i regi av det frivillige organisasjonslivet. Tinn står overfor utfordringer som en aldrende befolkning, for høy psykisk uhelse blant unge, utenforskap og integrering og kultur, idrett og friluftsliv kan spille en viktig rolle i å møte disse utfordringene.

Teknisk infrastruktur

Det pågår en rekke investeringer og forbedringstiltak innen teknisk sektor i kommunen. En ny bru ved Bruflot er under prosjektering og vil sikre tilgang til det planlagte renseanlegget på samme sted. Samtidig er et nytt renseanlegg under bygging i Mårvik, og et nytt avfalls- og gjenvinningsanlegg etableres på Lyngflot. Sanering og oppgradering av vann- og avløpsanlegg skjer i tråd med hovedplan. Hovedplan for vann og avløp er under revisjon. Fornyng av asfaltdekke på kommunale veier skjer primært i forbindelse med VA-prosjekter, da det i liten grad er egne midler satt av til veioppgradering. Nytt vannbehandlingssystem for Rjukan er også under planlegging. Det etableres i tillegg nye tømrestasjoner for bobiler på Rjukan og i Mårvik, noe som vil styrke servicetilbudet for besøkende. Renseanlegget for Skinnarbru har ikke kapasitet til ytterligere utbygging. Kommunen er også en stor eiendomsaktør og eier betydelig bygningsmasse. Bygningsmasse og kostnader forbundet med denne er fremhevet i tabellen under.

Normal standard	Vedlikehold	Reparasjon av skader	Utskifting	Areal	Vedlikehold	Reparasjon av skader	Utskifting
	Kr/m ² BTA	Kr/m ² BTA	Kr/m ² BTA	m ² BTA	Kr	Kr	Kr
Skolebygg og SFO	182	208	243	14 040	2 556 684	2 922 566	3 405 823
Institusjonslokaler, sykehjem	124	13	149	10 668	1 321 445	141 031	1 590 812
Administrasjonslokaler	152	32	208	7 117	1 080 788	230 377	1 477 774
Øvrige bygg	125	39	246	8 156	1 023 007	318 410	2 007 436
Institusjonslokaler	159	32	222	5 013	797 017	162 120	1 112 635
Kulturbygg	182	208	243	4 583	834 564	953 997	1 111 744
Idrettsbygg	182	208	243	2 557	465 630	532 265	620 277
Institusjon/kontor	152	32	208	2 805	425 967	90 798	582 430
Kommunalt disp. leiligheter	157	14	194	2 561	401 898	36 520	496 091
Førskolelokaler	139	35	181	2 135	296 722	74 063	387 396
				59 635	9 203 722	5 462 149	12 792 419

Kommunens bygningsmasse og kostnader forbundet med denne

Kommuneøkonomi

Tinn kommune står overfor flere utfordringer som må håndteres for å sikre attraktivitet for både eksisterende og nye innbyggere, samt for næringsliv og etableringer. Kommunen har i dag et driftsnivå som ikke er bærekraftig over tid. Driften er i stor grad basert på inntekter fra kraftproduksjon, og dagens nivå er derfor sterkt avhengig av vedvarende høye kraftpriser, som innebærer en betydelig økonomisk risiko. Ved kraftprisfall vil kommunen raskt måtte ta i bruk oppsparte fond for å opprettholde

driften. Kommunen står ovenfor betydelig demografiske utfordringer som vil påvirke både tjenestenivå og tjenestestruktur i årene framover. Barn i grunnskolealder vil reduseres, samtidig som det forventes at antallet innbyggere over 80 år vil øke. Disse aldersgruppene er de som krever størst innsats fra kommunen, og mange av tjenestene som disse to gruppene mottar er lovpålagte. De siste årenes budsjetttramme til området samfunn har ikke vært tilstrekkelig for å ivareta både drift og vedlikehold av kommunens infrastruktur og bygg på en tilfredsstillende og bærekraftig måte. Konsekvensen er at infrastruktur og bygg opparbeider et akkumulert vedlikeholdsbehov.

Adresse:

Besøksadresse:

Torget 2, 3660 Rjukan

Postadresse:

Postboks 14, 3661 Rjukan

Tlf. 35 08 26 00

E-post: postmottak@tinn.kommune.no

